جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتۋ، "ٴجۇز قالاعا، مىڭ اۋدانعا، ون مىڭ قىستاققا تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ سايارى"

شونجى:

اۋىل شارۋاشىلىعى جاسىلداندى، ەگىنشىلەر اۋقاتتاندى

☐ گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ٴتىلشىسى گى يوۋجۇن

9 ـ ايدىڭ 22 ـ كۇنى تاڭ ٴسارى، شينجياڭ تيانشان ۇن (توبى) شونجى شەكتى سەرىكتەستىگىندە ساپالى ٴداندى استىق ٴبيداي كوپ ٴتۇرلى جۇمىس تارتىبىمەن وتكەننەن كەيىن اپپاق ۇن بولىپ مانەرلەندى. 100 توننادان استام ساپالى ۇن تيەلگەن 2 جۇك اۆتوموبيلى زاۆود رايونىنان شىعىپ، شي ـ ان بازارىنا جول الدى.

شونجى اۋدانى مەملەكەت بويىنشا ساپالى ٴبيداي ٴوندىرۋ بازاسى رەتىندە، جاسىل بيدايمەن قامداۋ تىزبەگىن قالىپتاستىرۋدى، جاسىل كاسىپ سالاسى تىزبەگىن ۇزارتۋدى، جاسىل قۇن تىزبەگىنىڭ دارەجەسىن جوعارىلاتۋدى جەتەكشى ەتىپ، ٴبيداي ٴوندىرىسىن نەگىزگى ارقاۋ ەتكەن جاسىل اۋىل شارۋاشىلىعى ٴوندىرىسىن ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتىپ، اۋىل ـ قىستاق كاسىپ سالاسىن گۇلدەندىرۋدى ىلگەرىلەتىپ، اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ جوعارى ساپالى داۋمىن جانە ەگىنشىلەر كىرىسىنىڭ تىنباي ارتۋىن ىسكە اسىردى.

جوعارى ٴونىمدى ەگىنشىلىك جاسىل قامداۋ تىزبەگىن قالىپتاستىردى

سولتۇستىك ەندىك 43 گرادۇس دۇنيە جۇزىنە تانىمال ٴبيداي ەگۋگە ەڭ لايىق ٴوڭىر سانالادى، شونجى اۋدانىنداعى ميلليون مۋلىق ساپالى، جاسىل ٴبيداي ەگىستىك بازاسى جىپكە تىزگەن مارجانداي وسى ەندىكتە تىزبەكتەلىپ جاتىر.

كەزەكتە، شونجى اۋدانىنداعى ساپالى ٴبيداي ەگۋدەن ۇلگى كورسەتۋ رايونى رەتىندە، بانجيەگۋ قالاشىعى ياۋجانزى قىستاعىنداعى 70 مىڭنان استام جاسىل جانە ورگانيكالى ٴبيداي ەگۋ جۇمىسى تارتىپپەن جۇرگىزىلۋدە.

"ٴبيدايىمىزدىڭ جالپى بارىسىنا جاسىل جانە ورگانيكالى ٴوندىرىس ٴتاسىلى قاتاڭ قولدانىلادى، ۇن بولىپ مانەرلەنگەننەن كەيىن بازارداعى ٴوتىمى ەرەكشە جاقسى بولادى!"، ـ دەدى اتىز باسىندا جۇرگەن وسى قىستاقتىڭ پارتيا باس ياچەيكاسىنىڭ شۋجيى تاڭ پەيكى نىق سەنىممەن. بىلتىر ياۋجانزى قىستاعى 60 مىڭ مۋ جەرگە جاسىل ٴبيداي، 12 مىڭ مۋ جەرگە ورگانيكالى ٴبيداي ەگىپ، ٴبيداي ەگىنشىلىك ساپاسى مەن كىرىسىن ٴونىمدى ارتتىرعان.

شونجى اۋدانىنىڭ ٴبيداي ەگىنشىلىك اۋماعى جىل سايىن ٴبىر ميلليون مۋدان اسادى، ٴۇرتىس 5 جىل بويى ٴبيدايدىڭ جالپى ٴونىمى 400 ميلليون كيلوگرامنان استى. 2016 ـ جىلى شونجى اۋدانى مەملەكەت دارەجەلى جاسىل جوعارى ٴتۇسىمدى، جوعارى ٴونىمدى ٴبيداي الۋ نىسانىن اتقارعاننان بەرى، كاسىپ سالاسىن دامىتۋ جوباسىن ىلمي جاساپ، "جالپى ٴوڭىر بويىنشا جاسىل بولۋ، ٴىشىناراسى ورگانيكالى بولۋ" نىساناسىنا ساي، ٴبيدايدى ولشەمدەندىرىپ ساپالى، جوعارى ٴونىمدى ٴوندىرۋدى كۇش سالا ىلگەرىلەتتى. قازىر بۇكىل اۋداندا جاسىل ٴبيداي ەگىلگەن جەر اۋماعى ميلليون مۋعا جەتتى، ورگانيكالى ٴبيداي ەگۋ اۋماعى بىرتىندەپ كەڭەيۋدە.

"جالپى ٴوڭىردى سورتتى تۇقىممەن قامتۋ، حيميالىق تىڭايتقىشتىڭ، ەگىس دارىلەرىنىڭ مولشەرىن بىردەي ازايتۋ، جالپى بارىستا مەحانيكالى جۇمىس جۇرگىزۋ سياقتى بۋىنداردا ٴبىز ٴتۇسىمدى ارتتىرۋمەن بىرگە جاسىل ٴبيداي ساپاسىنىڭ ورنىقتى ارتۋىنا اناعۇرلىم ٴمان بەردىك"، ـ دەدى شونجى اۋدانى اۋىل شارۋاشىلىعى تەحنيكالارىن جالپىلاستىرۋ ورتالىعىنىڭ اعا اگرونومى ۋاڭ يان.

"جاسىل، ورگانيكالى" بولۋ شونجى اۋدانى ساپالى ٴبيدايىنىڭ وزەكتى باسەكەلىك قۋاتىن قالىپتاستىرىپ، "جاسىل استىق قامباسى" جوعارى ساپالى قامداۋ تىزبەگىنىڭ تىرەگى بولدى.

"ٴبىز شونجى ساپالى ٴبيدايىن بولەك جيناپ، بولەك ساقتايمىز، ويتكەنى جوعارى ساپالى ۇن مانەرلەۋدە ول كەم بولسا بولمايدى!"، ـ دەدى شينجياڭ تيانشان ۇن (توبى) شونجى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ورىنباسار باس ديرەكتورى جاڭ جياڭحۇي.

جىنتىكتەي مانەرلەپ، جاسىل كاسىپ تىزبەگىن ۇزارتتى

جاسىل جانە ورگانيكالى ٴبيداي ەگىلگەننەن كەيىن، قايدا جەتكىزىلەدى؟

9 ـ ايدىڭ 22 ـ كۇنى ياۋجانزى قىستاعى فىڭيۋي اۋىل شارۋاشىلىعىنا قىزمەت وتەۋ كاسىپتىك سەلبەستىك كووپەراتيۆىنىڭ ورگانيكالى اۋىل شارۋاشىلىعى ونىمدەرىن مانەرلەۋ سەحىنان ٴتىلشى مۇنىڭ جاۋابىن تاپتى.

سەلبەستىك كووپەراتيۆىنىڭ ۇن مانەرلەۋ سەحىندا ٴداندى استىق ٴبيداي تۇرلىشە ۇن بولىپ مانەرلەنەدى ەكەن. مۇندا ٴىشىنارا ورگانيكالى ۇنىنان ارى قاراي قولدا جاسالعان ورگانيكالى كەسپە مانەرلەنەدى. تاڭ پەيكى بىلاي دەدى: "قازىر جاسىل، ورگانيكالى ٴبيدايدى تۇگەلدەي ٴوز جەرىمىزدە مانەرلەپ، كادەگە جاراتىپ قۇنىن ارتتىرۋدى ىسكە اسىردىق". بىيىل سەلبەستىك كووپەراتيۆى 50 ميلليون يۋان قارجى قوسىپ، جىلىنا 1500 توننا ورگانيكالى قولدا جاسالعان كەسپە وندىرەتىن، جىلىنا 30 مىڭ توننا ورگانيكالى جانە جاسىل ۇن مانەرلەيتىن زاۆود قۇرىپ، ساپالى ٴبيدايدى تولىق كادەگە جاراتادى. تاڭ پەيكى مىناداي ٴبىر ەسەپ جاسادى: بازاردا ادەتتەگى ۇننىڭ ٴار كيلوگرامىنىڭ باعاسى 4 يۋان مولشەرىندە، ياۋجانزى قىستاعىنىڭ ورگانيكالى ۇننىڭ ٴار كيلوگرامىنىڭ باعاسى 20 يۋان، قولدا جاسالعان ورگانيكالى كەسپەگە اينالعاننان كەيىنگى ٴار كيلوگرامىنىڭ بولشەك ساتىلۋ باعاسى 40 يۋان بولادى. بۇل جاسىل اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ ارقاسىندا كەلگەن تاماشا كىرىس، بىلتىر بۇكىل قىستاقتاعىلاردىڭ جان باسىندىق ناق كىرىستەرى 23 مىڭ 274 يۋان بولدى، بىيىل تاعى دا ارتاتىندىعى مەجەلەنۋدە.

شونجى اۋدانىنىڭ ساپالى ٴبيداي استىعى كوپتەگەن مانەرلەۋ كاسىپورىندارىن جەرگىلىكتى ورىنعا ىرگە تەبۋگە باۋرادى. قازىر شونجى اۋدانىندا جالپى 12 ۇن مانەرلەۋ كاسىپورنى بار، بىلتىر بۇكىل اۋدانداعى ۇن مانەرلەۋ كاسىپورىندارىنىڭ جالپى ٴونىم مولشەرى 365 مىڭ تونناعا جەتىپ، ٴبىر ميلليارد 245 ميلليون يۋان ونەركاسىپ جالپى ٴونىم قۇنىن جۇزەگە اسىرعان.

ٴداندى استىقتان مانەرلەنگەن ونىمگە دەيىن شونجى اۋدانىنىڭ ساپالى ٴبيدايىنىڭ سول جەردىڭ وزىندە مانەرلەنۋ سالىستىرماسى 100%كە جەتىپ، ٴبيداي ٴونىمىنىڭ قوسىمشا قۇنىن بارىنشا ارتتىرعان. ٴىشىنارا مانەرلەۋ كاسىپورىندارى جەرگىلىكتى ورىنداعى ٴبيداي ەگىنشىلىك ٴىرى وتباسىلارىن جارناگەر بولۋعا باۋراپ، ٴبيداي ٴوندىرىسىنىڭ بىرىككەن تۇلعاسىن قۇرىپ، ساپاسىنىڭ، باعاسىنىڭ جاقسى بولۋىن ىسكە اسىرىپ، ەگىنشىلىك ٴىرى وتباسىلارىنىڭ "جاقسى ەگۋدەن" "جاقسى باعاعا ساتۋعا" بۇرىلىس جاساۋىنا مۇمكىندىك جاساپ، "جاقسى باعاعا ساتىپ الۋ" ارقىلى "جاقسى ەگۋگە" كۇشەپ، ەگىنشىلەر مەن كاسىپورىنداردىڭ بىردەي يگىلىككە كەنەلۋىن ىسكە اسىردى.

ينتەرنەت جەلىسىندە، جەلىدەن تىس جاسىل قۇن تىزبەگىنىڭ دارەجەسىن جوعارىلاتتى

9 ـ ايدىڭ 22 ـ كۇنى تۇستەن بۇرىن، لانجوۋعا 300 توننا ۇن جونەلتىپ بولا سالىسىمەن، شينجياڭ شينلياڭ حۋاماي ۇن شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ باس ديرەكتورى يە گۋاڭچيڭ شينجياڭ سىرتىنداعى تاعى ٴبىر قاريداردىڭ تاپسىرىس تەلەفونىن قابىلدادى.

2018 ـ جىلدان باستاپ، شينجياڭ شينلياڭ حۋاماي ۇن شەكتى سەرىكتەستىگى ينتەرنەت جەلىسىندە ساتۋ ارناسىن بەلسەنە كەڭەيتىپ، جىل سايىنعى ساتۋ سوماسى 50%تەن جوعارى قارقىنمەن ارتتى. بىيىل 1 ـ ايدان 8 ـ ايعا دەيىن سەرىكتەستىكتىڭ ينتەرنەت جەلىسىندەگى ساتۋ سوماسى 5 ميلليون يۋاننان اسىپ، جەلىدەن تىسقارى ساتۋ سوماسى 300 ميلليون يۋانعا جەتتى. "ەلەكتروندى ساۋدا تۇعىرى ارقىلى ٴبىز شونجىنىڭ ساپالى ۇنىن بۇكىل ەلدىڭ جەر ـ جەرىنە ساتتىق"، ـ دەدى يە گۋاڭچيڭ.

شونجى ۇنىنىڭ سىرتقا شىعارىلۋىنىڭ تەتىگى ــ ماركا.

وسى بىرنەشە جىلدا شونجى اۋدانى اۋىل شارۋاشىلىعى ونىمدەرىنىڭ وڭىرلىك جالپىلىق ماركالارىن ٴتۇيىندى تۇردە قالىپتاستىردى. مۇندا، "شونجى ۇنى" "مەملەكەتتىك اۋىل شارۋاشىلىعى ونىمدەرىنىڭ جاعراپيالىق بەلگىسى" اتاعىنا يە بولدى ٴارى مەملەكەتتىك اۋىل شارۋاشىلىعى ونىمدەرىنىڭ تەگىن تەكتەۋ تۇعىرىندا تىركەۋگە الىندى. قازىر شونجى اۋدانىندا 12 ۇن كاسىپورنى تۇگەلدەي وسى بازار "جولحاتىن" ىستەتۋدە.

جەلىدەن تىس، شونجى اۋدانى ەل ىشىندەگى كوپتەگەن ٴىرى قالالاردا قامبا سالىپ، ٴتۇيىن قۇرىپ ساتتى؛ ينتەرنەت جەلىسىندە، تاۋباۋ، تيانماۋ جانە جيڭدۇڭ سياقتى ەلەكتروندى ساۋدا تۇعىرلارىندا شونجى ۇنىنىڭ جانە شونجى سالەم ـ ساۋقاتتىق ەرەكشە ونىمدەرىنىڭ رەسمي باس دۇكەنىن اشىپ، ماركانى ٴتيپتى دە سومداپ، ساتۋدىڭ جاڭا ارنالارىن كەڭەيتتى.

ينتەرنەت جەلىسىندە جانە جەلىدەن تىس ساتۋ تورىنا سۇيەنگەن ساپالى "شونجى ۇنى" قازىر بۇكىل ەلدىڭ جەر ـ جەرىنە ساتىلادى ٴارى رەسەي، قازاقستان سياقتى ەلدەرگە ەكسپورت ەتىلىپ، شونجى اۋدانىنىڭ جاسىل اۋىل شارۋاشىلىعى ونىمدەرى قۇن تىزبەگىنىڭ دارەجەسىن اناعۇرلىم جوعارىلاتتى. 2019 ـ جىلى شونجى ۇنىنىڭ ساتىلۋ كىرىسى ٴبىر ميلليارد 206 ميلليون يۋانعا جەتىپ، شينجياڭ سىرتىنداعى ساتىلىم جالپى مولشەرىنىڭ 60%تەن استامىن يەلەدى.

كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ ٴشەشۋشى شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە بەكەم قول جەتكىزەمىز. كەدەيلىك قالپاعى الىنباعان كەدەي اۋداندارعا شابۋىلدى قادالاۋ

شارۋا وتباسىلارى بارقىت ٴشوپ ساتىپ، قالتاسىن قامپايتتى

9 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى جەرگىلىكتى ورىنداعى قىستاق تۇرعىنى كەريا اۋدانى تۇراقاز اۋىلى حوتان چىنگۋاڭ بيولوگيالىق عىلىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگىندە بارقىت ٴشوپ ساتۋدا.

☐ سۋرەتتى گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ٴتىلشىسى زوۋ ي تۇسىرگەن

☐ گازەتىمىزدىڭ جالپىلىق اقپارات قۇرالدارى ٴتىلشىلەرى جىڭ جو، ليۋ ي، زوۋ ي، جۇڭ جاۋفىڭ

التىن كۇز كەزى، كەريا اۋدانىندا بارقىت ٴشوپ جيىن ـ تەرىنى سىرگە جيار ساتىنا جەتتى. بىيىل كەريا اۋدانى بازاردى باعدار، تاپسىرىستى اۋىل شارۋاشىلىعىن تياناق ەتىپ، جەرگىلىكتى جاعدايعا قاراي بارقىت ٴشوپ شارۋاشىلىعىن دامىتىپ، باستاماشى كاسىپورىندارمەن 50 مىڭ مۋ جەرگە بارقىت ٴشوپ ەگۋ كەلىسىمىن جاساپ، كاسىپورىن جەتەكتەۋ ۇلگىسىمەن شارۋالاردىڭ كەدەيلىكتەن ارىلىپ كىرىستەرىن ارتتىرۋىن ىلگەرىلەتتى.

9 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى كەريا اۋدانى تۇراقاز اۋىلى اۋىل شارۋاشىلىعى كاسىپ باقشاسىندا توڭىرەكتەگى ٴار قايسى قىستاقتاردان كەلگەن قىستاق تۇرعىندارى زاۆود اۋماعىنىڭ سىرتىندا قاتارعا ٴتىزىلىپ، وزدەرى ەككەن بارقىت ٴشوپتى ساتۋعا دايىندالىپ تۇردى. تارازىلاعاننان كەيىن، شارۋالار بارقىت ٴشوپتى زاۆودتىڭ اشىتۋ كولشىگىنە توگىپ، سونان سوڭ دەرەۋ ەسەپ جاسادى. بارقىت ٴشوپ سول جەردە اقشاعا اينالىپ، بىردەن شارۋالاردىڭ قالتاسىنا ٴتۇستى.

"مەن بىيىل 3 جارىم مۋ جەرگە بارقىت ٴشوپ ەكتىم، مەجەمەن كىرىسىم 7000 يۋانعا تايايدى". كەريا اۋدانى تۇراقاز اۋىلى تۇراقاز قىستاعىنىڭ تۇرعىنى ٴسۇليمان تۇردى بىلاي دەدى: سەرىكتەستىك تۇقىممەن، تىڭايتقىشپەن جانە تەحنيكامەن قامدايدى، ٴونىم العان سوڭ كەز كەلگەن ۋاقىتتا كاسىپورىنعا بارىپ ساتۋعا بولادى، كاسىپورىن ناق اقشامەن ەسەپ جابادى. عۇجابايدۋللا ىسمايىل تۇراقاز اۋىلىنداعى ەگىنشىلىك ٴىرى وتباسى، بىيىل ول تەك بارقىت ٴشوپ ەگۋدىڭ وزىنەن 20 مىڭ يۋاننان استام كىرىس تابا الادى.

حوتان چىنگۋاڭ بيولوگيالىق عىلىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگى تيجارات ٴبولىمىنىڭ جاۋاپتى ديرەكتورى گۇڭ جيانگاڭ بىلاي دەپ تانىستىردى: سەرىكتەستىك كەريا اۋدانىندا شارۋا وتباسىلارىن بارقىت ٴشوپ ەگۋگە جەتەكتەدى، بىيىل جىل باسىنان قازىرگە دەيىن 30 مىڭ توننادان استام ٴونىم الىنىپ، 3700دەن ارتىق كەدەي وتباسىن كىرىسىن ارتتىرۋعا جەتەكتەدى.

ەگىنشىلىك بارىسىندا كاسىپورىندار تەحنيكا، تۇقىم جانە تىڭايتقىش سياقتىلارمەن ٴبىر تۇتاس قامدادى، قولدادى، شارۋا وتباسىلارى بارقىت ٴشوپتى جيناعان سوڭ، كاسىپورىنداردىڭ باعانى تومەندەتپەي ساتىپ الۋىنا تاپسىرادى. "بىيىل زاۆودتىڭ ساتىپ الۋ باعاسى كيلوگرامىنا 0.85 يۋان بولدى، ۇستىندە ناق اقشامەن ەسەپ جاسايمىز، شارۋا وتباسىلارىندا قانشالىقتى بار بولسا، سونشالىقتى ساتىپ الامىز"، ـ دەدى گۇڭ جيانگاڭ.

بارقىت ٴشوپتىڭ گۇل اشۋ مەزگىلى 5 اي، 7 دە 10 كۇن ارالىعىندا ٴبىر رەت تەرۋگە بولادى. گۇڭ جيانگاڭ ەسەپ جاساپ كورسەتتى، ٴار مۋ جەردەگى بارقىت ٴشوپ ٴۇشىن زاتتىق ماتەريال قاراجاتىنان 320 يۋان جۇمسالادى، ورتا ەسەپپەن ٴار مۋدان 2.5 توننا ٴونىم الىنادى دەپ ەسەپتەسەك، شارۋالاردىڭ بارقىت ٴشوپ ساتۋدان تاباتىن كىرىسى 2125 يۋان بولادى، وزىندىك قۇندى شىعارىپ تاستاعاندا، ٴار مۋدان كىرەتىن تازا كىرىس 1805 يۋان بولادى. مۇنىمەن قويماي، بارقىت ٴشوپ وڭدەلگەننەن كەيىنگى "قالدىق ماتەريالىن" تىڭايتقىشقا اينالدىرۋعا بولادى، تەرىپ العاننان كەيىنگى بارقىت ٴشوپ ساباعىنان مال جەمى دايىندالادى، ٴاربىر بۋىندا تۇگەلدەي بارقىت ٴشوپتى "تۇك قالدىرماي كادەگە جاراتۋعا" كەپىلدىك ەتۋگە بولادى.

كاسىپورىنداردىڭ ەڭ تومەنگى شەكتەن تۇسىرمەي ساتىپ الۋى بولعاندىقتان، كەريا اۋدانىنداعى شارۋالاردىڭ ەگىنشىلىك ىنتاسى جوعارى بولدى.

تۇراقاز اۋىلى چاقا قىستاعىندا جان باسىنا تۋرا كەلەتىن ەگىستىك جەر نە بارى 0.8 مۋ، ارحيۆ تۇرعىزىلىپ، كارتىشكالاندىرىلعان كەدەي وتباسى 40%تەن اسادى. "ۇعىسۋ، تيىمدىلىك جاساۋ، توعىستىرۋ" بويىنشا قىستاقتا تۇراتىن قىزمەت اتىرەتى مەن قىستاق "ەكى كوميتەتى" تەكسەرىپ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزگەن سوڭ، قىستاق تۇرعىندارىن بارقىت ٴشوپ شارۋاشىلىعىن دامىتۋعا جەتەكتەۋدى ۇيعاردى. قازىر قىستاق تۇرعىندارىنىڭ ٴۇيىنىڭ الدى ـ ارتىنا تۇگەلدەي بارقىت ٴشوپ ەگىلىپ، بۇكىل قىستاقتاعى ەگىلۋ كولەمى 800 مۋدان استى، مەجەمەن بىيىل ەگىنشىلىك وتباسىلارىنىڭ كىرىسى ورتا ەسەپپەن 2000 يۋاننان ارتادى.

كەريا اۋدانى حوتان ايماعىنداعى كەدەيلىك قالپاعى الىنباعان 5 كەدەي اۋدانىنىڭ ٴبىرى. جاقىنعى جىلداردان بەرى كەريا اۋدانى كاسىپ سالاسى ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋدى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدىڭ ماڭىزدى تىرەگى ەتۋگە تاباندى بولىپ، اۋدانىنىڭ وڭىرلىك ەكونوميكاسىن دامىتۋ جوباسىن جانە كاسىپ سالاسىنىڭ ورنالاسۋىن تىعىز توڭىرەكتەپ، بازار بولاشاعى جاقسى، سالىستىرمالى ابزالدىلىعى كورنەكتى، ىقپال جاساپ جەتەكتەۋ كۇشى زور كاسىپتەردى كۇش سالا دامىتتى. 2020 ـ جىلى كەريا اۋدانى بيولوگيالىق عىلىم ـ تەحنيكا كاسىپورىندارىن ەنگىزىپ، "ۇكىمەت قولداۋ + كاسىپورىن قارجى قوسۋ + شارۋا وتباسىلارى قاتىناسۋ" ۇلگىسى ارقىلى بارقىت ٴشوپ شارۋاشىلىعىن كۇش سالا دامىتىپ، قىستاق تۇرعىندارىن ەگىنشىلىككە جەتەكتەپ، كىرىستى ارتتىرۋ ارناسىن كەڭەيتتى.

ۇعىسۋعا قاراعاندا، حوتان چىنگۋاڭ بيولوگيالىق عىلىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگى ٴبولىپ العى سەحىن قۇرۋدا ەكەن، وسى ارقىلى كاسىپ تىزبەگىن ونان ارى ۇزارتىپ، ٴونىمنىڭ قوسىمشا قۇنىن جوعارىلاتىپ، سونداي ـ اق بارقىت ٴشوپ ەگىنشىلىگى كولەمىن اناعۇرلىم كەڭەيتىپ، اناعۇرلىم كوپ شارۋا وتباسىن پايداعا كەنەلتۋدى جوسپارلاپ وتىر.